

The color is brown. L. 0,196 mm.; maximum br. 0,088 mm. Stylets 0,116 mm. (broken). Head transverse with four pairs dorsally situated ocelli and with six circle-shaped sensillae, the antennae and mouth parts are very indistinct. Thoracal segments large, dorsally with circle-like sensillae (4 on the pro-, 2 on the meso- and metanotum). Coxae large with internal spines. Femora, middle and hind tibiae basally and apically with a few spines. Four fore tarsi are pad-like with a peculiar structure inside Pl. III. Fig. 7 C. Hind tarsi one-jointed, terminated with two slender filaments. Each thoracal sternite ends with six spines; ventral abdominal segments 1—8 with a terminal fringe of spines. These spines are large in the middle and small on the sides of the segment. Ninth tergite dorsally with two bristles, its lateral prolongations with teeth and spines. Ninth segment ventrally broadly emarginate with two long spines and a few small ones on the sides. Tenth segment apically with two contiguous lobes bearing stylets and dorsally with two long stout bristles.

Wykaz chrząszczów okolic Przemyśla
(Verzeichnis der Käfer der Umgebung von Przemyśl)

WŻERKI — TEREDILIA
MIĘKOPOKRYWE — MALACODERMATA

podat

T. TRELLA.

CLERIDAE.

Tillus: elongatus L. (same ♀); *unifasciatus* Fbr. V—VIII. Budy Wk., Pikulice.

Opilo: mollis L. Bakoczyce (tylko pokrywy).

Thanasimus: formicarius L.; # f. a. *laetipes*¹⁾ Reitt.

Trichodes: apiarius L.; # ap. a. *suturalis* nov.²⁾

dla fauny Polski nowe lub niewyróżniane. (Neu für Fauna von Polen).

+ podawane z kresów: Sil. Bor. i t. d.

¹⁾ posiadam okaz dochodzący zaledwie 8 mm. — wielkość podawana: 10—16 mm.

²⁾ *Trichodes apiarius* L. a. *suturalis* nov. grzbietowy szew pokryw wzduż czarnej, środkowej przepaski — barwy czerwonej lub wzduż środkowego, czerwonego, pola pokryw — barwy czarnej. (Normalnie powinien być szew grzbietowy pokryw zabarwiony tak, jak dane pole).

*Enoplium: serraticorne*¹⁾ Vill.

Corynetes: coeruleus Deg.

Necrobia: violacea L.

DERODONTIDAE.

+ *Derodontus: macularis* Fuss. IV. Brylińce, Turnica (pod korą jodeł, przerośniętych grzybem, w wyk. Borysław).

LYMEXYLIDAE.

Hylecoetus: dermestoides L.; + d. ♂ a. *marci* L. (w wyk. Sil.).

Lymexylon: navale L. VI. Brylińce (1 ♀).

BOSTRYCHIDAE.

Bostrychus: capucinus L. V. Budy Wk.

LYCTIDAE.

Lyctus: linearis Goeze; *pubescens* Fbr.

PTINIDAE.

Gibium: psylloides Czemp. Przedm. Popielówka 1 okaz.

Niptus: hololeucus Fald.; *unicolor* Pill. Krasiczyn.

Ptinus: rufipes Fald.; *fur* L.; ♀ f. ♀ a. *albicans*²⁾ nov.; *bicinctus* Strm.; *latro* Fbr.; *brunneus* Dft.; *pilosus* Müll; + p. a. *nigrescens* Gerh. (w wyk. Sil.); + *raptor* Strm. (w wyk. Sil. Bor.); *bidens* Ol.

ANOBIIDAE.

Hedobia: imperialis L.; ♀ i. a. *senex* Kr.

Dryophilus: pusillus Gyll.

Xestobium: plumbeum Ill. Prałkowce, Pikulice; *rufovillosum* Deg. (też pod korą zeszłych jodeł).

Ernobius: longicornis Strm.; *mollis* L.

¹⁾ Podany już poprzednio, prawdopodobnie zawleczony z południa w czasie wojny (1916), tak samo, jak np. *Calandra oryzae* L. znaleziony licznie w owsie, rozsypanym w czasie przemarszu wojsk węgierskich.

²⁾ *Ptinus fur* L. ♀ a. *albicans* nov. całe pokrywy pokryte rozsypanymi kuseczkami białemi, same przepaski silnie rozszerzone, zwłaszcza tylna sięga prawie od połowy do końca pokryw.

Anobium: *pertinax* L.; *striatum* Ol.; *rufipes* Fbr.; *fulvicorne* Strm; + f. a. *rufipenne* Dft. (w wyk. Sil.).

Oligomerus: *brunneus* Ol.

Sitodrepa: *panicea* L.

Trypopitys: *carpini* Hrbst.

Ptilinus: *peclinicornis* L.; *fuscus* Geoffr.; + f. a. *flavescens* Lap. (w wyk. Sil.).

Xyletinus: *ater* Pnz. V. Brylińce; *pectinatus* Fbr.

Dorcatoma: *chrysomelina* Strm. Brylińce, Turnica; *dresdensis*¹⁾ Hrbst. Turnica; # d. a. *luteola*²⁾ nov.; *punctulata* Muls. Brylińce, Turnica; # p. a. *ferrea*³⁾ nov.; *serra* Pnz. Turnica.

+ *Anitys*: *rubens* Hoffm. Brylińce (tylko pokrywy, w suchych, czerwono-zbutwiających pniakach dębowych; w wyk. Sil.).

Caenocara: *bovistae* Hoffm. Prałkowce.

HELODIDAE.

Helodes: *minuta* L.; # m. a. *testacea* Schilsk.; m. a. *laeta* Pnz.; *marginata* Fbr. Turnica; + m. a. *nigricans* Schilsk. Turnica (w wyk. Sil.).

Microcara: *testacea* L.

Cyphon: *variabilis* Thunb.; v. a. *nigriceps* Kiesw.; *padi* L.; p. a. *discolor* Pnz.; # p. a. *gratiosus* Kol.; *coarctatus* Payk.; c. a. *palustris* Thoms.; *paykulli* Guer.

Prionocyphon: *serricornis* Müll. Turnica.

Scirtes: *hemisphaericus* L.; *orbicularis* Pnz.

Eubria: *palustris* Grm. Turnica; # p. a. *marchantiae* Duv. Turnica.

DASCILLIDAE.

Dascillus: *cervinus* L. Turnica, Cisowa.

CATHARIDAE⁴⁾.

Homalisus: *fontisbellaquei* Geoffr. a. + *monochloros* Torre (w wyk. Sil.).

¹⁾ Moje okazy wahają się między 3 a 5,5 mm.; podawana wielkość: 3–4 mm.

²⁾ *Dorcatoma dresdensis* Hrbst. a. *luteola* nov. całe ciało barwy rdzawo-żółtej.

³⁾ *Dorcatoma punctulata* Muls. a. *ferrea* nov. barwy rdzawej, w tylnej części pokryw czarna plama.

⁴⁾ Bez rodz. *Malthodes* Kiesw.

Dictyopterus: *aurora* Hrbst.; *rubens* Gyll. Turnica; + *fiedleri* Reitt. Turnica, Chwaniów, (w wyk. niezaznaczony; Tenenbaum notuje: V. T. Reittera-Fauna Germ. Beskidy, Łysogóry-Lissa hora).

Pyropterus: *affinis* Payk.

Platycis: *cosnardi* Chevr.; *minuta* Fbr.

Ligistopterus: *sanguineus* L.

Lampyris: *noctiluca* L.

Phausis: *splendidula* L.

Phosphaenus: *hemipterus* Goeze; h. v. *brachypterus* Motsch.

Podabrus: *alpinus* Payk. Turnica; + *alp. a. rubens* Fbr. Turnica, Brylińce (w wyk. Tatr. m.); # *alp. a. mocquerysi* Reiche. Turnica, Brylińce, Prałkowce; # *alp. a. lateralis* Er. z poprz.; + *alp. a. ruficeps* Gabr. Brylińce, (w wyk. Sil.).

Cantharis: *violacea* Payk. Budy Mł. i Wk., Turnica; # *longicollis* Kiesw. V. Brylińce (1 ok.); *erichsoni* Bach. VI. Chwaniów; *fusca* L.; + *f. a. conjuncta* Schilsk. (w wyk. Sil.); *rustica* Fall.; # *r. a. asignata*¹⁾ nov.; *obscura* L. Lacka Wola; *nigricans* Müll.; + *n. a. immaculata* Schilsk. (w wyk. Sil.); # *n. a. pallidosignata* Pic.; # *n. a. nigrescens*²⁾ nov.; *livida* L.; # *l. a. eremita* Rosenh.; *l. a. rufipes* Hrbst.; # *l. a. rufescens*³⁾ nov.; *quadripunctata* Müll.; # *q. a. montana* Strl. Turnica; *rufa* L.; *pallida* Goeze; + *p. a. ustulata* Kiesw. (w wyk. Sil.); *fulvicollis* Fbr.; + *f. a. maculata* Schilsk. (w wyk. Sil. Bor.); *bicolor* Hrbst.; # *b. a. suturalis* Schilsk.; *paludosa* Fall. Turnica; *lateralis* L.; *l. a. nigronotata* Pic. (w wyk. Sil.); *discoidea* Ahr. a. *liturata* Redtb.; *haemorrhoidalis* Fbr.

Absidia: *pilosa* Payk. Turnica; *p. a. schönherri* Mnnh.

Rhagonycha: *translucida* Krym. Brylińce, Turnica; *nigriceps* Waltl. Turnica; *lutea* Müll.; *fulva* Scop.; *testacea* Lin.; *limbata* Thoms.; *lignosa* Müll.; *elongata* Fall.

Silis: *nitidula* Fbr.; *ruficollis* Fbr. (1 ♂).

Malthinus: *biguttulus* Payk. Brylińce, Turnica; *flaveolus* Payk.; # *f. a. immunis* Mrsh.; *seriepunctatus* Kiesw.; # *s. a. pallidi-*

¹⁾ *Cantharis L. rustica* Fall. u. *asignata* nov. Przedplecze bez czarnej plamy.

²⁾ *Canth. nigricans* Müll. a. *nigrescens* nov. Przedplecze czarne, bladzołto obrzeżone podobnie jak u *Canth. pulicaria* Fbr.

³⁾ *Canth. livida* L. a. *rufescens* nov. Tylna część pokryw szaro-rdzawa, zresztą jak a. *rufipes* Hrbst.

- thorax* Pic.; *fasciatus* Ol.; ♀ *facialis* Thoms. VI. Prałkowce;
 ♀ f. a. *luteolus*¹⁾ nov.; *frontalis* Mrsh. Brylińce, Turnica.
- Drilus: concolor* Ahr. VI. Zamek, Prałkowce.
- Troglops: albicans* L.
- Charopus: flavipes* Payk.
- Hypebaeus: flavipes* Fbr.
- Ebaeus: pedicularius* Schrnk.
- Axinotarsus: ruficollis* Ol.; *pulicarius* Fbr.; *marginalis* Lap.
- Malachius: aeneus* L.; *marginellus* Ol.; *bipustulatus* L.;
viridis Fbr. Zamek, Winna Góra.
- Anthocomus: rufus* Hrbst.; *bipunctatus* Harrer.; ♀ b. a.
*tripunctatus*²⁾ nov.; ♀ b. a. *unipunctatus*³⁾ nov.; *fasciatus* L.
- Dasytes: niger* L.; *coeruleus* Deg.; ♀ c. a. *virescens* Westk.;
plumbeus Müll.; *fusculus* Ill.
- Dolichosoma: lineare* Rossi, Grochowce.
- Haplocrenemus: nigricornis* Fbr. a. ♀ *chalybaeus* Germ.

RÉSUMÉ.

Es werden unter den in Przemyśl und Umgebung gefundenen Teredilien und Malacodermen folgende neue Aberrationen unterschieden:

1. *Trichodes apiarius* L. a. *suturalis* nov. besitzt an der schwarzen, mittleren Querbinde rote Naht oder am roten, mittleren Felde schwarze Naht. (Bei der Stammform soll die Naht an schwarzen Binden schwarz, an roten rot sein.)
2. *Ptinus fur* L. a. ♀ *albicans* nov. ganze Fliegeldecken mit zerstreuten, weissen Schuppen bedeckt, die Binden sehr verbreitert, besonders die hintere, welche fast von der Mitte der Fliegeldecken bis zur Spitze derselben sich erstreckt.
3. *Dorcatoma dresdensis* Hrbst. a. *luteola* nov. zeigt rostgelbe Färbung.

¹⁾ *Malthinus facialis* Thoms a. *luteolus* nov. Przedplecze żółte, bez plamy.

²⁾ *Anthocomus Er.* *bipunctatus* Harrer a. *tripunctatus* nov. czarno-zielona przepaska w tylnej części pokryw przerwana w trzy plamy: dwie na brzegach i jedna wspólna na szwie grzbietowym.

³⁾ *Anth. bipunctatus* Harrer a. *unipunctatus* nov. posiada tylko drobną plamę na szwie grzbietowym.

4. *Dorcatoma punctulata* Müll. a. *ferrea* nov. rostgelb, im hinteren Teile der Fliegeldecken schwarze, gemeinsame Nahtmackel.
  5. *Cantharis rustica* Fall. a. *asignata* nov. Halsschild einfarbig gelbrot, ohne schwarze Mackel.
  6. *Canth. nigricans* Müll. a. *nigrescens* nov. Halsschild schwarz, weissgelb gesäumt, ähnlich wie bei *Canth. pulicaria* Fbr.
  7. *Canth. livida* L. a. *rufescens* nov. Fliegeldecken im hinteren Teile grau-rostrot, sonst wie a. *rufipes* Hrbst.
  8. *Mathinus facialis* Thoms a. *luteolus* nov. Halsschild einfarbig gelb, ohne Mackel.
  9. *Anthocomus bipunctatus* Harrer a. *tripunctatus* nov. schwarz-grüne Querbinde im hinteren Teile der Fliegeldecken in 3 Flecken aufgelöst: 2 an den Seitenrändern, 1 gemeinsame an der Naht.
  10. *Anth. bipunctatus* Harrer a. *unipunctatus* nov. es bleibt von der Querbinde nur eine kleine Mackel an der Naht.
-

Przyczynek do fauny Ważek Małopolski zachodniej.

(Beitrag zur Kenntnis der Odonaten-Fauna von Süd-West-Polen).

podał

JÓZEF FUDAKOWSKI, Kraków.

Z całego obszaru Małopolski zachodniej posiadamy szczegółowe dane o faunie Ważek tylko z okolic Krakowa (4, 7.) i Tatr (1, 2, 3.), pozatem znanych jest kilkanaście gatunków z dol. Popradu (5.), Pienin (3.), Białej Góry (3.), okolicy Myślenic (3, 4.), Tatr i Podkarpacia (6.). Z powyższego przeglądu prac widać, że fauna Ważek Małopolski zachodniej była bardzo nierównomiernie badana, zwłaszcza Podkarpacie i Beskid nie były w pracach do-tychczasowych należycie uwzględniane. Z Karpat wschodnich znamy dzięki pracom Dziędzielewicza (2, 3.) sporą ilość gatunków Ważek, jednakże dane w tych pracach zawarte są zbyt ogólnikowe, najczęściej ani miejscowości i ich wysokości n. p. m. ani pora pojawów tych gatunków nie jest podana. Te braki w znajomości fauny Ważek Małopolski zachodniej skłoniły mnie do gromadzenia jednego materiału. Materiał, który z biegiem czasu zdolałem zgromadzić, pochodzi ze zbiorów przyrodników krakowskich, którzy